

Perhe- ja vammaispalvelut

30.10.2023

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan määrärahat ja tuloarviot

Sisältää valtuustoon sitovana toimintatuotot ja -kulut sekä toimintakate toimialatasolla.

PERHE- JA VAMMAISPALVELUT SITOVAT				
TAVOITTEET, 1000 €				
	TA 2023	TA 2024	Muutos	
	€	€	€	%
Toimintatuotot	9 608	8 600	-1 008	-10,5
Toimintakulut	-157 359	-199 200	-41 841	26,6
Toimintakate	-147 751	-190 630	-42 879	29,0

Sitovat tavoitteet ovat ulkoisia tuottoja ja kuluja.

Toimintaympäristön kuvaus

Perhe- ja vammaispalveluiden toimiala on järjestäjän palvelutoimiala, joka yhteensovittaa ja ohjaa hyvinvointialueella perhe- ja vammaispalveluita sekä vastaa perhe- ja vammaispalveluiden lautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Perhevammaispalveluiden toimialaan kuuluvat perhepalveluiden palvelualue ja vammaispalveluiden palvelualue.

Perhepalveluissa tuetaan lapsia, nuoria ja perheitä arjessa suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti. Tavoitteena on asiakkaiden tukeminen varhaisessa vaiheessa ennaltaehkäisevästi ja edistäen osallisuutta ja omatoimista selviytymistä arjessa.

Palvelualue jakautuu perhekeskuspalveluihin ja lastensuojelun palveluihin.

Perhekeskuspalveluihin kuuluvat perheiden terveystalvet, opiskeluhuollon psykososiaaliset palvelut, perheiden sosiaalipalvelut ja perheoikeudelliset palvelut. Perheiden terveystalvet ovat äitiysneuvola, lastenneuvola, seksuaaliterveysneuvola, fysioterapia, toimintaterapia, puheterapia, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto sekä lasten ja nuorten perustason mielenterveys- ja päihdepalvelut. Opiskeluhuollon psykososiaalisia palveluita ovat koulukuraattori ja –psykologipalvelut. Perheiden sosiaalipalveluja ovat sosiaalityö ja -ohjaus, perhetyö ja lapsiperheiden kotipalvelu, kasvatus- ja perheneuvonta sekä Ankkuri-toiminta. Lisäksi perhekeskuksessa on perheoikeudellinen resurssiyksikkö, joka sisältää perheoikeudelliset palvelut, kuten lastenvalvojatyön ja tapaamispaikkatoiminnan.

Lastensuojelun palveluita ovat lastensuojelun sosiaalityö ja -ohjaus ja palveluyksikköön kuuluvat omat lastensuojelun sijaishuollon ympärivuorokautiset yksiköt ja perhehoidon tukiyksikkö.

Perhe- ja vammaispalvelut

30.10.2023

Vammaispalvelut tuottavat vammaisille henkilöille erityispalveluja, joita järjestetään, kun yleisten palvelujen apu ei riitä. Tavoitteena on edistää asiakkaan osallisuutta, itsemääräämisoikeutta ja yhdenvertaisuutta siten, että asiakas voi viettää mahdollisimman itsenäistä, yksilöllistä ja turvallista elämää kulloisenkin elämäntilanteensa mukaan. Palvelu on asiakaslähtöistä ja yksilölliset tarpeet huomioivaa.

Palvelualue jakautuu vammaisten asumispalveluihin ja avopalveluihin. Vammaisten asumispalveluja toteutetaan omaan kotiin vietynä palveluna, tukiasunnoissa, erilaisissa asumisyksiköissä, ryhmäkodeissa ja palvelutaloissa.

Vammaisten avopalveluissa on vammaispalvelukeskuksen ja kotiin annettavien palvelujen yksiköt. Vammaispalvelukeskukset toimivat hyvinvointialueen jokaisella alueella. Lisäksi yksikössä toimii keskitettynä palveluna vammaispalvelujen osaamiskeskus ja omais- ja perhehoidon sekä henkilökohtaisen avun keskus. Kotiin vietävien palvelujen yksikkö tuottaa työ- ja päivätoiminnan palveluja sekä lasten aamu- ja iltapäivätoimintaa ja loma-ajan hoitoa yhteistyössä kuntien sivistystoimien kanssa. Työ- ja päivätoimintaa tuotetaan sekä omana toimintana että ostopalveluna.

Perhe- ja vammaispalveluiden toimiala järjestää palvelut omana tuotantona sekä yhteistyössä toisten hyvinvointialueiden, yritysten ja järjestöjen kanssa. Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan toiminta, strategia ja tavoitteet suunnittelukaudella pohjautuvat hyvinvointialueen strategiaan ja palvelustrategiaan. Toimintaa kehitetään asiakaslähtöisesti ja pitkäjänteisesti hyvinvointialueen asukkaiden terveyden, omatoimisuuden, toimintakyvyn, sosiaalisen hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen osalta.

Asiakkaiden palvelujen laatu, turvallisuus ja kustannusvaikuttavuus ovat kehittämisen keskiössä.

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan merkittävin haaste on väestörakenteesta, sairastavuudesta ja yhteiskunnallisesta tilanteesta aiheutuva palvelujen tarpeen monialaisuus ja niiden painottuminen korjaaviin ja raskaisiin palveluihin. Lisäksi toimialaa haastavat rekrytointivaikeudet, laajamittaiset ostopalvelut sekä hyvinvointialueen rajoittunut taloudellinen kyky korjata palvelutuotannon painopistettä ennaltaehkäiseviin palveluihin.

Perhe- ja vammaispalveluihin siirtyi erilaisia palvelujen järjestämismalleja ja toimintatapoja, joiden yhdenmukaistaminen on käynnistetty ja jatkuu edelleen. Palvelutuotantoa on kehitettävä avoimesti ja innovatiivisesti hyödyntäen parhaita toimintamalleja ja etsien uusia palveluntuottamistapoja. Lisäksi toimialan sisäisen ja toimialojen välisen integraation edistäminen palvelupolkujen sujuvoittamiseksi on välttämätöntä. Toimialan menestys edellyttää panostusta monialaiseen, vaikuttavuusperusteiseen ja verkostoituneeseen kehittämistyöhön yhdessä eri toimijoiden kanssa.

Lain aiheuttamat muutokset

Opiskeluhuollon henkilöstömitoitukset kuraattorien ja psykologien osalla ovat tulleet voimaan vaiheistettusti ja psykologimitoitus on 1.8.2023 alkaen 780 oppilasta /psykologi.

Perhe- ja vammaispalvelut30.10.2023

1.9.2023 voimaan astunut hoitotakuu perusterveydenhuollossa (hoitoon pääsy 14 vuorokaudessa) koskee lasten ja nuorten perustason mielenterveyspalveluja ja opiskeluterveydenhuollon sairaudenhoidon palveluja.

Lastensuojelulain 1.1.2024 muutosten mukaisesti yhdellä sosiaalityöntekijällä saa jatkossa olla asiakkaanaan enintään 30 lasta (-5 lasta/sosiaalityöntekijä nykyiseen asiakasmitoitukseen nähden). Mitoitukseen pääsemiseksi lastensuojelun sosiaalityöntekijäresurssia tulee lisätä 8 sosiaalityöntekijällä.

Uudistetun vammaispalvelulain piti tulla voimaan 1.10.2023. Uuden vammaispalvelulain voimaantuloa on siirretty, jotta lain soveltamisalaa on mahdollista tarkentaa erikseen annettavalla esityksellä. Laki tulee voimaan 1.1.2025. Vuoden 2024 aikana vammaispalvelujen palvelualueella koulutaudutaan uuden lain sisältöön ja valmistaudutaan lain voimaantuloon mm. palvelukuvausten ja myöntämishojjeiden laatimisella ja päivittämisellä.

Erityishuoltolakia muutettiin 22.12.2022 ja muutokset tulivat voimaan 1.1.2023 lukien. Lainmuutoksella hyvinvointialueille siirtyi tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon liittyvä päätöksenteko. Samoin tuli velvollisuus nimetä sekä päätöksiä tekevä vaativan moniammatillisen tuen asiantuntijaryhmä sekä vaativa moniammatillisen tuen asiantuntijaryhmä. Erityislain edellyttämien toiminnallisten muutosten läpivienti on vuoden 2023 lopussa kesken.

Toiminnan painopistealueet

Sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmäksi kaikissa sosiaalihuollon palvelutehtävissä otetaan viimeistään 1.9.2024 käyttöön Saga asiakastietojärjestelmä, jolloin myös käynnistyy Kanta-arkistointi. Käyttöönotto edellyttää koko henkilökunnan laajaa kouluttautumista, yhdenmukaista rakenteista kirjaamista sekä prosessien yhdenmukaistamista. Uuden järjestelmän käyttöönottoon sisältyy ohjelman käyttökoulutuksien lisäksi asiakastietojen siirto uuteen järjestelmään, joka tulee huomioida henkilöstöressurssissa. Järjestelmän käyttöönottoon suunnataan valtion kehittämisrahaa. Saga asiakastietojärjestelmän käyttöönotto parantaa mahdollisuuksia asiakastietojen sähköiseen hyödyntämiseen sekä laskutuksen prosessien kehittämisen. Ennen uuden tietojärjestelmän käyttöönottoa tiedolla johtaminen on haasteellista sosiaalihuollossa.

Perhe- ja vammaispalveluiden toimintakulttuurin uudistaminen on yhtenä toiminnan painopistealueena. Toimintakulttuuria vahvistetaan hyvinvointialueen näkökulmasta siten, että palvelutuotanto on yhteisvastuullista, asiakaslähtöistä ja yhdenmukaista.

Palveluverkon tarkastelussa huomioidaan toimintaympäristö, väestön ja palvelutarpeen muutokset sekä erilaiset, tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet tuottaa palveluita. Palvelutuotannossa edistetään lähi- ja aluepalveluiden lisäksi digitalisaation ja etäpalvelun tuomia mahdollisuuksia.

Perhe- ja vammaispalvelut30.10.2023

Perhepalveluiden toiminnan painopisteet

Perhepalveluiden palvelualueella toimintamallien ja palveluprosessien yhtenäistämistyöskentely jatkuu kaikissa palveluissa. Sosiaalihuollon uuden asiakastietojärjestelmän käyttöönottoprojekti liittyy toimintaprosessien yhtenäistämistyöskentelyyn. Lisäksi perheiden terveyspalveluissa osallistutaan äitiyshuollon toiminnanohjausjärjestelmän yhteiseen kehittämishankkeeseen perusterveydenhuollon (äitiysneuvolan) ja erikoissairaanhoidon (synnytyssairaalan) välillä. Hankkeen tavoitteena on uudistaa äitiyshuollon asiakastietojen liikkuvuutta perusterveydenhuollon, synnytyssairaalan ja odottavan äidin välillä. Uudistuksen tavoitteena on sujuvoittaa palveluketjua ja asiakastietojen liikkumista sekä parantaa äitiyshuollon asiakasturvallisuutta. Hanketyön sisällön suunnittelu ja toiminnan pilotoinnit sitovat äitiysneuvolatyötä tekevää henkilöstöä.

Perhekeskuspalveluissa turvataan ja huolehditaan palvelustrategiaan kirjattu ennaltaehkäisevien ja varhaisen tuen, ns. kevyiden palvelujen painopisteen toteutumista resurssien puitteissa. Perheiden terveyspalveluissa valtakunnallisista terveydenhoitajien ja lääkärityön mitoitussuosituksista huolehditaan. THL julkaisi (25.4.2023) uudet työnmitoitussuositukset lastenneuvolatyöhön (320 lasta/th, 2270/lääkäri) sekä kouluterveydenhuoltoon (460 oppilasta/th, 2100 oppilasta/lääkäri). Luvut pitävät sisällään oletuksen, että vuosilomat on työntekijöille sijaistettu. Sekä määräaikaisia että laaja-alaisia terveystarkastuksia kehitetään NEUKO:n mukaisesti ja niiden toteutumista seurataan ja arvioidaan asetuksen mukaisesti (Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta 338/2011). Perhekeskuspalveluissa käynnistyy toiminnalliset kehittämistyöryhmät, joiden tarkoituksena on palvelujen tasalaatuistaminen ja yhdenmukaistaminen alueilla. Asiakas- ja hoitopolkuja sujuvoitetaan ja tehostetaan yhteistyössä muiden lapsiperhepalvelujen ja toimijoiden kanssa.

Lasten ja nuorten perustason mielenterveyspalveluja ja opiskeluterveydenhuollon palveluja erityisesti mielenterveyspalvelujen osalta kehitetään huomioiden 1.9.2023 voimaan astunut hoitotakuu perusterveydenhuollossa (hoitoon pääsy 14 vuorokaudessa). RRP-hankkeiden kanssa yhteistyö jatkuu nuorten mielenterveyspalveluissa jalkautuvien sairaanhoitajien projektissa. Lasten ja nuorten perustason mielenterveyspalveluissa yhtenäisen rakenteen ja toimintamallin mukaisen työskentelyn luominen alueellisissa työryhmissä on työskentelyn painopisteenä. Lasten ja nuorten perustason mielenterveyspalveluiden vahvistaminen vastaamaan hyvinvointialueella ilmenevään palvelutarpeeseen vaatii myös resurssien lisäämistä toimintamallien vahvistamisen lisäksi. Hankeyhtesityö jatkuu myös Nepsy-tiimin työskentelyssä ja tavoitteena on yhtenäinen Nepsy-ketju toimintamalli hyvinvointialueella ja ammattilaisten osaamisen lisääntyessä lasten, nuorten ja perheiden tuki vahvistuu.

Opiskeluhuollon henkilöstömitoitukset kuraattorien ja psykologien osalla ovat tulleet voimaan vaiheistetusti ja psykologimitoitus on 1.8.2023 alkaen 780 oppilasta /psykologi. Kuraattoreiden mitoitus astui aikaisemmin voimaan ja sen toteutumisesta huolehditaan (670 oppilasta/kuraattori). Psykologien rekrytointitilanne on ollut haastava jo pitkään ja vajetta on korvattu ostopalveluilla. Opiskeluhuollon tavoitteena on tukea ja edistää oppilaiden hyvinvointia opiskeluhuollon

Perhe- ja vammaispalvelut

30.10.2023

yhteisöllisellä ja yksilöllisellä työskentelyllä ja psykologivaje vaikuttaa palveluiden järjestämiseen kouluilla ja oppilaitoksilla. Lain velvoittama alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä toteuttaa ja yhteistyötoimintaa pidetään kehittäväällä työotteella yllä.

Perhekeskuspalveluissa toimintakulttuurin muutos on käynnissä ja yhdessä työskentelyn monialaisia toimintamalleja ja näyttöön perustuvien menetelmien käyttöä vahvistetaan. Perhekeskustoimintamallissa vahvistetaan myös niin työntekijöiden kuin esihenkilöidenkin osaamista verkostotoiminnassa. Perhekeskusalueilla käynnistetään ja jatketaan monialaista- ja monitoimijaista perhekeskusverkostotyöryhmien toimintaa huomioiden kuntayhteistyö ja järjestö sekä seurakuntatoimijat. Perhekeskustoiminnassa jatketaan ja vahvistetaan Pohjois-Savossa kehitetyn monitoimijaisen yhteistyömallin, Yhdessä-aika käyttöönottoa, joka tukee yhdessä työskentelyä ja asiakasosallisuutta. Yhdessä-aika mahdollistaa rakenteen perhekeskustoiminnan ennaltaehkäisevään ja varhaiseen tukeen. Perhekeskustoiminnassa vahvistetaan ja turvataan myös muita yhdessä sovittujen menetelmien käyttöönottoa, kuten Lapset puheeksi-, Vahvuutta vanhemmuuteen-, Varhaisen vuorovaikutuksen-, Strategia- ja Neuvokas Perhe-menetelmiä. Menetelmien käyttöä seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Henkilöstön kouluttaminen myös lyhytterapeutistien menetelmien käyttöönotossa jatkuu (IPC, CoolKids).

Lastensuojelupalveluiden toiminnassa lastensuojelun tarpeeseen perustuvia palveluita ja tukitoimia järjestetään noin kahdelle tuhannelle 0–17-vuotiaalle. Lisäksi hyvinvointialue järjestää palveluita ja tukitoimia noin 560:lle 18–24-vuotiaalle lastensuojelulain mukaisen jälkihuolto-oikeuden piirissä olevalle nuorelle. Lastensuojelun palvelutoiminnassa sosiaalityön ja -ohjauksen toimintaa on organisoitu hyvinvointialueelle alueellisiin työryhmiin, joissa lastensuojelun toiminnan eri prosessivaiheiden mukainen työskentely on mallinnettu alueellisin toimintatavoin: tällä hetkellä lastensuojelun toiminnassa on nähty kriittiseksi palveluiden yhdenmukaisen saatavuuden turvaaminen toimintamallien yhdenmukaistamista lisäämällä; samalla tulee turvata osin vielä puutteellisina näyttäytyvät alueelliset rakenteet lastensuojelun ja perhesosiaalityön yhdyspinnan kehittämiselle sekä tarpeellisille konsultaatorakenteille.

Sosiaali- ja terveysministeriö on käynnistänyt vuonna 2022 osana edellisen hallituksen hallitusohjelmaa lastensuojelun lainsäädännön kokonaisuudistuksen, jonka tavoitteena on ollut turvata lasten oikeus tasapainoiseen kehitykseen ja erityiseen suojeluun. Uudistuksen tavoitteena on ollut selkeyttää palvelujen kokonaisuutta ja lisätä palveluiden vaikuttavuutta ja uudistustarpeiden taustalla on arvio siitä, että useiden osittaismuutosten kautta nykyinen lastensuojelulaki on muodostunut vaikeaselkoiseksi ja pirstaleiseksi; niin ikään valtakunnallisestikin on todettu lastensuojelutarpeen ja erityisesti vuosittain noin 1,25 miljardin euron lastensuojelun kustannusten nousujohteinen kehitys. Uudistuksen valmistelusta on laadittu Visiovaiheen raportti (Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2023:27). Kokonaisuudistuksen konkreettinen jatkoeteneminen on riippuvainen nykyisen hallituksen linjauksista, eikä osana hallitusohjelmaa ole tällä hetkellä tiedossa tarkempaa suunnitelmaa kokonaisuudistuksen jatkamisen tavoitteista. Kokonaisuudistuksen käynnistymisen vaiheessa on kuitenkin todettu lastensuojelun palvelutoiminnassa tarvittavan erityisesti lasten ja perheiden osallisuuden ja kuulluksi tulemisen vahvistamista; palvelujärjestelmän eri toimintojen entistä tehokkaamman yhteensovittamisen tärkeyttä; lastensuojelun tehtävää lapsen oikeuksien

Perhe- ja vammaispalvelut

30.10.2023

toteuttamisessa ja suhteessa toiminnan läpinäkyvyyteen ja asiakkaan oikeusturvan toteuttamiseen; osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön merkitystä lastensuojelun toiminnan laadun varmistamisessa sekä lastensuojelun toiminnan riittävän ohjauksen ja valvonnan tärkeyttä. Keskeistä osana palvelujärjestelmän rakenteiden kehittämistä myös valtakunnallisissa tavoitteissa on tunnistaa peruspalveluiden ja muiden perhepalveluiden toimivuuden ja resurssien vaikutus suhteessa lastensuojelun toimintaedellytyksiin.

Lastensuojelulain 1.1.2024 muutosten mukaisesti yhdellä sosiaalityöntekijällä saa jatkossa olla asiakkaanaan enintään 30 lasta (-5 lasta/sosiaalityöntekijä nykyiseen asiakasmitoitukseen nähden). Pohjois-Savon hyvinvointialueella ei ole pystytty toteuttamaan täysimääräisesti lastensuojelulain mukaista asiakasmitoitusta vuonna 2023 ja erityisesti mitoituksen toteutumiseen on vaikuttanut sosiaalityöntekijöiden saatavuuden haasteet. Elokuun 2023 valmistelutilanteessa 1.1.2024 voimaanastuvan asiakasmitoituksen toteuttaminen edellyttää laskennallisesti kahdeksaa uutta sosiaalityöntekijän viran perustamista. Yksilökohtaisen asiakasturvallisuuden toteuttaminen, lastensuojelulain mukaisen asiakasmitoituksen toteuttaminen sekä lastensuojelun asiakasturvallisuuden sekä systeemisen lastensuojelun toimintamallin mukaisen työskentelyn toteuttaminen edellyttää asiakasmitoituksen toteutumista jatkossa sellaisella tasolla, jolla myös asiakasmäärien vaihteluun voidaan riittävässä määrin varautua. Lastensuojelulain asiakasmitoituksen turvaamisen ja toteuttamisen tulee jatkossa olla lastensuojelun toimintaa koskevan omavalvonnan erityinen painopiste. Lastensuojelun asiakasmitoituksen tarkoituksena on varmistaa mahdollisuudet lastensuojelun asiakkaana olevan lapsen kanssa tehtävään henkilökohtaiseen yhteistyöhön, riittävään monialaiseen työskentelyyn sekä sosiaalityöntekijälle lastensuojelulaissa säädettyjen erityisten velvollisuuksien toteutuminen. Lastensuojelun palvelutoiminnassa tehtävä kehittäminen edellyttää erityisesti asiakkaan oikeuksien, palvelun laadun ja asiakasturvallisuuden sekä lapsen osallisuuden erityistä huomiointia. Lastensuojelun vaativan asiakastyön tavoitteena on suojella lasta ja lisätä turvallisuutta; edellytyksenä tehtävässä onnistumiselle on riittävät henkilöstövoimavarat sekä toimintaedellytysten turvaaminen sille, että henkilöstön on mahdollista onnistua työssään.

Sosiaali- ja terveysministeriössä on myös ollut valmistelussa hallituksen esitys lastensuojelulain muutoksesta 1.1.2024 lähtien; esityksen mukaiset muutokset kohdistuvat lastensuojelu- ja varhaiskasvatustalakiin ja perustuvat nykyisen hallituksen hallitusohjelman mukaisiin tavoitteisiin. Lastensuojelulain muutoksella muutettaisiin lastensuojelulain mukaista jälkihuollon ikärajaa siten, että jatkossa jälkihuolto-oikeus kestäisi 23 ikävuoteen nykyisen 25 ikävuoden sijasta. Lastensuojelu- ja varhaiskasvatustalakiin muutoksilla selkeytettäisiin lapsen varhaiskasvatustalakiin liittyvää järjestämis- ja kustannusvastuuta kunnalle silloinkin, kun lapsi asuu lastensuojelun tukitoimien johdosta muualla, kuin kotikunnassaan. Lisäksi lakiin tehtäisiin erinäisiä teknisiä muutoksia sote-uudistuksen yhteydessä huomioimatta jääneiden lainkohtien osalta.

Pohjois-Savon hyvinvointialueella on sitouduttu toimimaan lastensuojelussa systeemisen lastensuojelun toimintamallin mukaisesti. Vuonna 2023 systeemisen lastensuojelun toimintamallin juurruttamista ja vakiinnuttamista on tuettu osana Tulsote-hankkeen kehittämistyötä kahden kokoaikaisen kehittämistyöntekijän työpanoksella. Systemistä

Perhe- ja vammaispalvelut

30.10.2023

lastensuojelun toimintamallia on pilotoitu Pohjois-Savossa vuodesta 2017 lähtien, mutta toimintamallin vakiinnuttaminen Pohjois-Savon hyvinvointialueelle on tällä hetkellä vielä vaiheessa, jossa toimintamallin vaatimien rakenteiden vahvistamista sekä toimintamallin käyttöönottoa tulee edelleen laajentaa ja näiden toimenpiteiden tukemiseksi tulee toiminnan jatkokehittämiseen olla osoitettavissa riittävä tuki ja resurssit. Systemisen lastensuojelun toimintamalli edellyttää myös perheterapeutin osaamisen turvaamista systemisten lastensuojelun tiimien käyttöön sekä ko. osaamisen hyödyntämisen mahdollisuutta niissä tunnistetuissa tilanteissa, joissa tarvetta on etenkin erityiselle osaamiselle suhteessa perhesuhteiden ja perheen sisäisten vuorovaikutussuhteiden toimivuuteen ja vahvistamiseen osana yksilö- ja perhekohtaista lastensuojelun työskentelyä.

Pohjois-Savon alueella lastensuojelun viimesijaisten palveluiden tarpeen ennaltaehkäisyyn liittyviä toimenpiteitä tulee kohdentaa erityisesti 13–17-vuotiaiden ikäryhmään, jossa lastensuojelun tarve korostuu suhteessa lastensuojelun avohuollon tarpeisiin, mutta myös kiireellisten sijoitusten määrään sekä lastensuojelun laitoshuollon tarpeisiin. Syksyllä 2023 osana YTA-alueen yhteisvalmistelua on lastensuojelun palvelutoiminnasta oltu mukana valmistelemissa mahdollista ESR+ hankehakua osana sosiaalisten innovaatioiden Suomi/erityistavoitteen 5.1. Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen- kehittämisohjelmaa. Toimintalinjan tavoitteiden kohteena ovat juuri lastensuojelun piirissä olevien sekä etenkin kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten ja nuorten elämäntilanteen ja pärjäämisen tukeminen; tavoitteena on kehittää lasten ja nuorten tarpeista lähteviä, helposti saavutettavia tukitoimia ja palveluita. Alueellisten kehittämishankkeiden strategisista tavoitteista ja painopisteistä valmistelu on kohdentunut erityisesti 12–17-vuotiaiden lasten sijoitusten määrän vähentämiseen laadukkailla ja vaikuttavilla, lasten ja perheiden arjen tarpeisiin vastaavilla lastensuojelun avohuollon tukitoimilla, työmenetelmillä ja palveluilla; koko perheen ja erityisesti vanhemmuuden tukemisen vahvistamiseen huostaanottotilanteessa, huostaanoton aikana ja sitä purettaessa sekä muissa siirtymävaiheissa, jotta perheen vuorovaikutussuhteet ja toimintavalmiudet vahvistuisivat eikä kukaan jäisi yksin sekä lastensuojelun sijaishuollon palvelujen ja muun palvelujärjestelmän systemaattisen yhteistyön kehittämiseen ja uudistamiseen. Hankevalmistelun loppuvaiheessa hankehaun valmistelua on tehty yhteistyössä Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen, Etelä-Savon, Kainuun sekä Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa (rinkkaishankkeet, jossa päätoteuttajana Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus).

Perhekeskuksen neuvonta ja ohjaus RRP-hankkeessa laajenee käsittämään kaikki perhekeskusalueet ja tarjoaa yhden puhelinnumeron asiakasohjaukseen, josta asukas saa tietoa hyvinvointialueen palveluista ja muista perheille suunnatuista palveluista. Sähköisen perhekeskuksen käyttöönottoa viedään tavoitteellisesti eteenpäin, joka mahdollistaa uudenlaisen asiointikanavan, joka kokoaa hajanaisen tiedon yhteen ja tarjoaa asiakkaille sekä ammattilaisten käyttöön luotettavaa tietoa ja tukea ajasta ja paikasta riippumatta. Sähköinen perhekeskus tukee palvelutuotantoa, mutta myös vahvistaa asiakasohjausta ja neuvontaa.

Perhepalveluiden ja kuntien sekä järjestöjen yhteistyörakenteiden ja -käytänteiden vahvistamiseen ja luomiseen kiinnitetään huomiota alueilla.

Perhe- ja vammaispalvelut30.10.2023

Perhepalveluissa kiinnitetään huomiota lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden lisäämiseen palveluiden kehittämisessä ja pyritään luomaan aluille toimintamallit asiakkaiden osallisuuden ja vaikuttamisen vahvistamiseen.

Palvelutuotannon tunnuslukujen seurannan käytänteiden vakiinnuttamiseen ja kustannusvaikuttavuuden tietopohjan vahvistamiseen kaikilla palvelutuotannon tasoilla kiinnitetään huomiota. Tiedolla johtaminen vaatii palvelutuotannosta muodostettavaa kattavaa ja oikea-aikaista tietoa ja näitä tarpeita selvitetään yhdessä asiantuntijoiden kanssa.

Vammaispalveluiden toiminnan painopisteet

Palvelustrategian mukaisesti myös vammaispalveluissa on tavoitteena vahvistaa ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita. Linjauksen mukaisesti vammaiset asiakkaat ohjataan ensisijaisesti käyttämään sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluja ja muita peruspalveluja tarvittavan tuen avulla, jolloin palvelujen integraatio toteutuu myös vammaisten osalta. Kuntouttava työote ohjaa työtä kaikissa yksiköissä. Kun asiakkaiden toimintakyky on yhdenmukaisesti arvioitu, pyrimme siihen, että jokaisilla on yksilöllisen tarpeen mukaiset palvelut toimiva palveluiden porrastus huomioiden. Kuntien kanssa teemme tiivistä yhteistyötä erityisesti lasten loma-ajan toimintaan sekä aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyen. Järjestöyhteistyö on aktiivista vammaisneuvoston kautta.

Vammaispalveluilla on toimintayksiköitä hyvinvointialueen jokaisessa kunnassa. Tavoitteena on tuottaa laadukkaita ja kustannustehokkaita palveluja asiakkaillemme, joten arvioimme yksiköiden toimintaa erityisesti palvelutarpeen pohjalta. Vammaispalvelukeskukset ovat alueellisia. Erityisesti rekrytointiongelmien vuoksi työntekijät toimivat aluepalvelupisteissä ja jalkautuvat tarvittaessa alueen kaikkiin kuntiin. Asiakas- ja palveluohjausta kehitetään monialaisena integroituna palveluna. Digitaalisten palveluiden osalta omais- ja perhehoidon ja henkilökohtaisen avun sähköistä asiointia kehitetään Oima-järjestelmän avulla. Valtion kehittämisrahoitusta käytetään toiminnan kehittämiseen.

Vammaispalveluissa keskeisenä toiminnanpainopisteenä on RAI-toimintakykyarvioiden käyttöönotto kaikissa palveluissa. Toimintakykyarviointia räätälöidään palvelutarpeen arviointiin. Rai on käytössä myös asumisyksiköissä sekä päivä- ja työtoiminnassa.

Vammaispalvelujen osaamiskeskuksen toiminnan kehittäminen jatkuu yhteistyössä eri toimialojen ja YTA-alueen kanssa. Integraatioon perustuvien uusien toimintamallien ja prosessien mallintaminen jatkuu vuonna 2024 ja siihen suunnataan valtion kehittämisrahaa. Valmistellun YTA-sopimuksen perusteella tahdosta riippumatonta erityishuoltoa ja siihen liittyviä arviointi- ja lausuntopalveluja ostetaan ensisijaisesti Etelä-Savon hyvinvointialueelta. Osaamiskeskuksen psykologiresurssin vahvistamiseen on esitetty syksyllä 2023 uusien virkojen perustamista.

Palvelustrategian mukaisesti turvaamme asiakkaillemme yksilöllisen tarpeenmukaiset asumispalvelut ja mahdollistamme asumisen vaihtoehtoja. Toimintakyvyn ja palvelutarpeen mukaisesti siirrämme asumispalvelujen tuottamisen painopistettä ympärivuorokautisesta palveluasumisesta tuettuun ja yhteisölliseen asumiseen. Tavoitteena on myös turvata riittävät

Perhe- ja vammaispalvelut30.10.2023

---

tilapäishoidon asumispalvelut. Laitoshoidon järjestetään jatkossa vain erityisen tarpeen tai kuntoutuksen vuoksi. Pohjois-Savossa on ollut riittämättömät asumispalveluresurssit erityisesti autistisille asiakkaille, joten toiminnassa priorisoidaan näiden asiakkaiden palvelutarpeeseen vastaamiseen. Vuonna 2024 toimintansa aloittavaan uuteen yksikköön varataan määrärahaa sekä Vaalijalan laituskuntoutuksesta tuleville että kotona palveluun jonottaville.

Talouden tasapainon saavuttaminen

Kansallisesti perhe- ja vammaispalveluihin osoitettu rahoitus (17,5 %) on tunnistettu olevan suurempi kuin Pohjois-Savon hyvinvointialueella toimialalle osoitettu rahoitus (16 %). Rahoituksen niukkuus aiheuttaa riskin, ettei lakisääteisiä palveluita pystytä järjestämään ja tuottamaan palvelutarpeen mukaisesti ja lakisääteisissä määrärajoissa.

Talousarvioesitykseen sisältyy merkittävä riski määrärahojen riittävydessä henkilöstömenoissa ja ostopalveluissa. Molempiin määrärahoihin on kohdennettu leikkauksia asetetun raamin saavuttamiseksi. Määräraha varauksissa ei ole varausta lastensuojelun sijaishuollon tai vammaispalveluiden asumispalveluiden uusiin sijoituksiin. Lisäksi määrärahavaraus ei sisällä tulevia hinnankorotuksia tai palvelutarpeen muutoksesta johtuvia tasokorotuksia.

Toimialan palvelualueiden valmistelun lisäksi on henkilöstömenoihin viety keskitetty noin 7,2 % ja palveluiden ostoihin noin 11 % leikkaus. Lisäksi toimialalla on arvioitu toimintatuottoja kertyvän 4,7 M€ enemmän kuin annettu tuloraami, mikä on vähennetty toimialan talousarvioesityksestä.

Keskitetystä sijaishallinnasta siirtyneitä sijaismäärärahoja (0,7 M€) ei ole sisällytetty henkilöstökuluihin. Harjoittelijoiden palkkavaraukset on talousarvioesityksestä karsittu pois, millä on vaikutusta työnantajan vetovoimaisuuteen ja tulevaisuuden henkilöstön rekrytointiin.

Henkilöstökulujen leikkaukset edellyttävät henkilöstön vapaaehtoisia palkattomia ja lomarahavapaiden vaihtamista sekä vapautuvien virkojen ja tehtävien täyttämisen tarkastelua. Riskinä henkilöstökuluihin tehdyissä säästöissä on henkilöstön saatavuus, mikä koskee erityisesti asiantuntijoita.

Perhepalvelut

Talousarvion valmistelun aikana on tehty päätös kotoutumislain mukaisen perheryhmäkodin perustamisesta, toiminta käynnistyy tammi – helmikuussa 2024, jonka kustannukset laskutetaan ELY-keskukselta. Perheryhmäkodin kustannuksia ei ole viety talousarvioon.

Lakisääteisiä, mitoituspohjaisia henkilöstölisäyksiä psykososiaalinen opiskeluhoitoon palveluissa (psykologitehtävä 14 htv ja kuraattoritehtävä 1,5 htv) ei ole sisällytetty henkilöstömenoihin. Lisäksi suosituspohjaisia työnmitoitukseen perustuvia resurssilisäyksiä (lastenneuvola 1 htv, kouluterveydenhoitaja 3 htv) ei ole sisällytetty henkilöstömenoihin.

Korvaukset toisilta hyvinvointialueilta (495 000 €) on leikattu tuloraamin sitovuuden vuoksi. Vastaava euromäärä on vähennetty lastensuojelun laitoshoidon ostoista.

Perhe- ja vammaispalvelut30.10.2023

Lisäksi ilmaisen raskauden ehkäisyvälineiden menot (300 000 €) on karsittu talousarviosta.

Perhekeskuspalveluiden asiakaspalveluiden ostoja (lääkinnällinen kuntoutus ja kotiin vietävät palvelut) on keskitetyn leikkauksen lisäksi karsittu noin 3,5 M€.

Muiden palveluiden ostosta on vähennetty 39 603 €.

Vammaispalvelut

Kuljetuspalveluista (sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu) on leikattu 600 000 €.

Talousarviota valmistellessa on kohdennettu määrärahasidonnaiseen omaishoidon tukeen sopeuttaminen 350 000 €, mikä edellyttää kriteerien tarkistusta. Lisäksi omaishoidon vapaiden järjestämisestä laitoshoidon ostoina on vähennetty 100 000 €.

Henkilökohtaisessa avussa luovutaan ostopalvelujen käytöstä, millä taloutta on sopeutettu 1,6 M€. Jatkossa käytössä on työnantajamalli ja palveluseteli.

Lasten lyhytaikaishoito kotiin rajataan välttämättömään erityishuoltoon annettavaan hoitoon ja huolenpitoon, minkä kustannusvaikutus on 130 000 €

Rautavaaran asumisyksikkö Poutapilven lakkauttaminen; kaksi asiakasta ja henkilöstöstä 2,7 htv siirtyy ikääntyneiden palveluyksikkö Lepolaan. Yksi eläköitymisen vuoksi täyttämättä oleva tehtäväpohja siirretään asumisyksikkö Kuunsirppiin, jonka henkilöstömitoitus vaatii lisäresurssia. Sopeuttamisen vaikutus on 150 000 €.

Siirretään Kihmulan palvelukodista vapautunut ohjaajatehtäväpohja Ahjolan palvelukodille, jossa puuttuvaa henkilöstöresurssia on täytetty määräaikaissilla työntekijöillä, säästö 40 000 €.

Työvuorosuunnittelun ja henkilöstömitoituksen tarkistuksen jälkeen ja hyödyntämällä henkilökunnan yhteiskäyttöä Peippolan lastenyksikön seitsemää määräaikaista työsuhdetta ei jatketa 1.9.2023 lukien, säästö 240 000 €.

Etelä-Savon hyvinvointialueen pitkäaikaisesta laituskuntoutuksesta siirtyy arviolta 13 asiakasta Pohjois-Savon alueelle asumispalveluihin. Uuden asumispalvelun kustannukset huomioiden arvio säästöstä on noin 1, 056 M€, mikä kohdennetaan kotona palveluun jonottaville.

Vammaispalveluiden avustuksista (henkilökohtainen apu ja liikkumista tukevat palvelut) on leikattu 30 020 € toimintakulu raamiin pääsemiseksi.

Korvaukset toisilta hyvinvointialueilta (1,3 M€) on leikattu tuloraamin sitovuuden vuoksi. Vastaava euromäärä on vähennetty ko. asumisen ja päivätoiminnan yksikön toimintakuluista.

Vuokratuotoista on vähennetty 1,3 M€ tuloraamin sitovuuden vuoksi.

Perhe- ja vammaispalvelut

30.10.2023

Tavoitteet/toimenpiteet

Organisaatiotaso	Suunnittelukauden tavoite	Mittarit	Tavoitetaso	Riskiarvio
1PA210 Perhepalvelut	Perhepalveluiden palvelualueen palveluiden välisen integraation vahvistaminen	Integraatiota edistävät toimintamallit on tunnistettu ja kuvattu - esim. palvelutarpeen arviointi, perhetyö, tukiperhetoiminta	Toimintamallit on kuvattu ja huolehdittu käyttöönotosta	Palveluiden välisen integraation epäonnistuminen vaikuttaa asiakaspalveluun epäsuotuisasti.
1PL2122 Neuvolapalvelut	Lasten hyvinvoinnin ja kehityksen varhainen tukeminen tarjoamalla 2-vuotiaiden lasten perheille ja erityisesti perheille, joilla on tapahtunut elämässä muutoksia, keskustelua ammattilaisen kanssa	Lapset puheeksi menetelmän ¹⁾ käyttö 2-vuotiaiden lastenneuvola tarkastuksen yhteydessä (tarjotaan perheille mahdollisuutta keskusteluun)	60 % ikäluokan perheistä käy keskustelun	Menetelmäosaaminen, työntekijävaihdokset. Perheet eivät hyödynnä tarjottua mahdollisuutta.
1PL2157 Psykososiaalinen opiskeluhoito	Näyttöön perustuvan ohjauksen ja neuvontamenetelmän (6+1 kertaa) hyödyntäminen nuorten lievän tai keskivaikean masennuksen ehkäisyssä ja hoidossa.	IPC-menetelmän käyttö (Interpersonal counselling) ²⁾ 13–18-vuotiaiden nuorten kanssa työskennellessä opiskeluhoillon (th.t. kuraattorit, psykologit) palveluissa.	yhteensä 300 käyntikokonaisuuskertaa.	Menetelmäosaaminen, työntekijävaihdokset. Nuoret hyödyntävät tarjottua mahdollisuutta.
1PL2170 Lastensuojelupalvelut	Lastensuojelun palvelutoiminta kehittyä ja vaikuttavuus lisääntyy systeemisen lastensuojelun toimintamallin peruselementtien toteuttamisen edellytyksiä vahvistamalla.	Henkilöstön koulutuskattavuus ja alueellisen tiimitoimintamallin toteutuminen kaikilla viidellä alueella	Lastensuojelupalveluiden alueilla on menetelmä käytössä 100 % Työryhmissä vähintään 85 % koulutuskattavuus.	Henkilöstön vaihtuvuus ja siihen liittyvät menetelmäosaamisen puutteet sekä vaikutukset tiimityöskentelyn toteuttamiseen.
1PL2170 Lastensuojelupalvelut	Lastensuojelussa kehitetään suunnitelmallista palvelutoimintaa ja avohuollon	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen määrä kaikista lastensuojelun	aleneva (syyskuu 2023 38 %)	Henkilöstön vaihtuvuuden ja saatavuuden uhatessa lastensuojelun

Perhe- ja vammaispalvelut

30.10.2023

	tukitoimia siten, että edellytykset viimesijaisten tuen tarpeiden (kodin ulkopuolelle sijoittaminen) ennaltaehkäisylle vahvistuvat	asiakkaana olevista lapsista.		toimintaedellytyksiä ennakoimattomuus ja jatkuvuuden hallinnan puutteet lisääntyvät, eikä tuen tarpeisiin kyetä vastaamaan oikea-aikaisesti: viimesijaisten palveluiden tarve lisääntyy.
1PL2170 Lastensuojelupalvelut	Lastensuojelussa on käytettävissä riittävät henkilöstövoimavarat toiminnan lakisääteisyys sekä palveluiden saatavuuden turvaamiseksi ja toiminnan jatkuvuutta voidaan hallita.	Lastensuojelun sosiaalityössä vakinaisesti täytetyt virat	90 %	Puutteet henkilöstön saatavuudessa johtavat rekrytointien pitkittymiseen sekä lastensuojelulain mukaisen asiakasmitoituksen ylittymiseen.
1PA220 Vammaispalvelut	Tavoitteena on, että palvelujen järjestäminen perustuu yhdenmukaisesti arvioituun toimintakykyyn ja palvelutarpeeseen	RAI-toimintakykyarvioiden määrä vammaispalveluissa	kasvava (verrataan edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan)	Menetelmäosaaminen. Työkalun soveltuminen vammaispalveluihin
1PY2201 Vammaisten asumispalvelut	Tavoitteena mahdollistaa itsenäinen asuminen järjestämällä tuettua ja yhteisöllistä asumista asiakkaan toimintakyvyn mukaisesti	Vammaisten tuetun ja yhteisöllisen asumispalvelun asiakkaat	kasvava (verrataan edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan)	Erilaisten asumispalvelujen saatavuus ja sijoittuminen eri puolille hyvinvointialuetta
1PY2201 Vammaisten asumispalvelut	Vammaisten ympärivuorokautista asumista järjestetään palvelutarpeen mukaisesti	Vammaisten ympärivuorokautisen asumispalvelun asiakkaat	aleneva (verrataan edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan)	Ympärivuorokautisen asumispalvelun paikkojen sijoittuminen eri puolille hyvinvointialuetta
1PY2201 Vammaisten asumispalvelut	Vammaisten laitoshoidon ja kuntoutusta järjestetään palvelutarpeen mukaisesti	Vammaisten laitoshoidon ja -kuntoutuksen hoitopäivät	aleneva (verrataan edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan)	Laitoshoidon jälkeisten asumispalvelupaikkojen saatavuus
1PY2230 Vammaisten avopalvelut	Virtuaalisena päivätoimintana järjestetään monipuolista toimintaa erilaisen	Virtuaalisen päivätoiminnan asiakkaat	kasvava (verrataan edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan)	Virtuaalisen päivätoiminnan vaatima teknologia ja sisällön luominen

Perhe- ja vammaispalvelut

30.10.2023

	toimintakyvyn asiakkaille ja laajemmalle alueelle			
--	--	--	--	--

¹⁾Lapset puheeksi® (LP) -menetelmä on yksi perhekeskustoimintamalliin kuuluva menetelmä, avulla rakennetaan vanhempien, muiden lapsen elämän tärkeiden ihmisten ja lapsen välille yhteistä ymmärrystä arjesta. LP-työn tavoitteena lastenneuvolatyössä on tukea lapsia ja perheitä arjessa. Tavoitteena on kohdata kaikki perheet (2-vuotiaan lapsen perheet) ja erityisesti ne, joilla on tapahtunut elämässä muutoksia. Lapset puheeksi -menetelmä tarjoaa mahdollisuuden pohtia yhdessä ammattilaisen kanssa suojaavia tekijöitä, perheen muuttunutta arkea ja muutosten keskellä pärjäämistä. Tarkoituksena on ennaltaehkäistä vaikeuksien kumuloituminen ja siirtyminen seuraaville sukupolville. Lapset puheeksi -menetelmä koostuu lapset puheeksi -keskustelusta sekä tarvittaessa neuvonpidosta.

²⁾IPC-menetelmä on yksi perhekeskustoimintamalliin kuuluva, **lyhytaikaisterapiamenetelmä nuorten lievän tai keskivaikean masennuksen hoitoon**. Menetelmä perustuu interpersoonalliseen terapiaan, joka on kohdennettu yläkouluikäisille nuorille ja perustuu siihen, että parantamalla ihmissuhteita voidaan toipua masennuksesta. Tapaamiskertoja on 6–7 ja ne ovat noin viikon välein. Keskusteluissa etsitään masennuksen laukaisevia tekijöitä sekä siihen liittyen uusia ajattelu- ja toimintamalleja. Tyypillisesti kahdella ensimmäisellä kerralla määritellään masennusoireiden laajuus sekä käydään läpi potilaan sosiaalista tilannetta ja esimerkiksi elämänmuutokseen liittyviä stressitekijöitä. Seuraavilla kerroilla työtetään keskeisintä havaittua ongelmaa. Viimeisellä tapaamiskerralla käydään läpi kehitys, nykytila sekä jatkotoimenpiteet.

Henkilöstö

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialalla on henkilöstöä syyskuun 2023 tilanteen mukaisesti 1373, joista vakinaisia 1046 ja määräaikaisia 328. Perhepalveluissa on henkilöstöä 798, joista vakinaisia 625 ja määräaikaisia 174. Vammaispalveluissa on henkilöstöä 575, joista vakinaisia 421 ja määräaikaisia 154.

Vuonna 2024 henkilöstömäärä kasvaa lastensuojelun henkilöstömitoituksen muutoksen myötä kahdeksalla uudella sosiaalityöntekijän viralla ja lastensuojelun ostopalveluja on muutettu omaksi työksi yhden sosiaaliohjaajan henkilötyövuoden verran. Lastensuojelun ympärivuorokautisen integraatio yksikköön neljän henkilötyövuoden lisäys. Lisäksi Toukolan ympärivuorokautiseen yksikköön määräaikaisen tehtävän vakinaistaminen. Lasten perhehoidon tukeen sosiaaliohjaajan tehtävä. Vammaispalveluiden osaamiskeskukselle kolmen psykologin viran lisäys, joista yhden kustannukset katetaan ostopalvelujen vähentämisellä.

Lisäksi toimialan sisällä tehdään tarvittaessa resurssisiirtoja; erityisesti asumisyksiköiden henkilöstöresurssin kohdentumista tarkastellaan asiakkaiden RAI toimintakykyarvioiden pohjalta ja henkilökuntaresurssia siirretään yksiköiden välillä. Talousarvioesitykseen sisältyy yhden ohjaajan tehtäväpohjan siirtäminen Rautavaaran asumisyksikkö Poutapilvestä lastenyksikkö Kuunsirppiin ja yhden ohjaajan tehtäväpohjan siirtäminen Kihmulan palvelukodista Ahjolan palvelukotiin. Koko toimialan osalta tavoitteena on henkilöresurssin optimaalinen käyttö, jolloin huomioidaan myös asumisyksiköiden ja päivätoimintayksiköiden henkilökunnan yhteiskäyttö. Päivätoimintayksiköiden asiakasmäärän muutokset voivat vaatia talousarviovuoden aikana henkilökuntaresurssia.

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan henkilöstön riittävyys ja saatavuus on heikentynyt voimakkaasti. Vaje koskee kaikkia ammattiryhmiä. Omien henkilökohtaisten avustajien resurssiin voidaan ottaa vastaan PSHVAN soveltuvan työn pankista uusia työntekijöitä, jolloin voidaan vähentää ostopalvelujen tarvetta.

Perhe- ja vammaispalvelut

30.10.2023
